

**NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV**

**ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVIŠTĚ
V LIBERCI**

Město Česká Lípa
Stavební úřad
Úsek památkové péče
Náměstí T.G. Masaryka 1/1
470 01 ČESKÁ LÍPA
bkf3p

Váš dopis čj. / sp. zn. MUCL/4613/2025/ MUCL/1537/2025/SÚ/AM
Ze dne / doručeno dne: 13. 01. 2025/ 10. 01. 2025
Naše čj.: NPU-353/3639/2025
Vyřizuje: Feige
Spisový znak: 82.2.

Liberec 29. 01. 2025

MPZ Česká Lípa (r. č. ÚSKP 2158), Jeřábkově náměstí, č. p. 456, parcela p. č. 370, k. ú. Česká Lípa, obec Česká Lípa, okres Česká Lípa – oprava střešního pláště

Písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče podle § 14 odst. 4 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Předmět žádosti:

Udržovací práce - oprava střešního pláště objektu občanské vybavenosti č. p. 456 na p. p. č. 370 v k. ú. Česká Lípa (obec Česká Lípa, okres Česká Lípa, kraj Liberecký).

Přílohy žádosti:

- Projektová dokumentace udržovacích prací – pro provedení stavby „Oprava střešního pláště na objektu, Jeřábkově nám. 456, Česká Lípa“ (12/2024), zpracoval Jiří Bárta, Manušice 51, Horní Libčava, Johana Poláková, Skalka 27, Blíževedly (část „Ochrana objektu před bleskem“) a Ing. Karel Stránský (část „D.2 Základní stavebně konstrukční řešení“), HIP Ing. Filip Kňákal, Paní Zdislavy 418/8, Česká Lípa. Dokumentace byla předložena v rozsahu 38 stran textové části (A – Průvodní List, B. Souhrnná technická zpráva, D.2 Základní stavebně konstrukční řešení, Ochrana objektu před bleskem) a 10 stran výkresové části (Výkres C.2 – Katastrální situační výkres, Výkres C.3 – Koordinační situační výkres, Výkres D.1.1.3.01 – Půdorys krov, stav a bourací práce, Výkres D.1.1.3.02 – Půdorys střešní pláště, stav a bourací práce, Výkres D.1.1.3.03 – Řez A-A, stav a bourací práce, Výkres D.1.1.3.04 – Půdorys krov, nový stav, Výkres D.1.1.3.05 – Střešní pláště, nový stav, Výkres D.1.1.3.06 – Řez A-A, nový stav, Výkres D.1.1.3.07 – Pohledy, nový stav, Výkres D.1.1.3.08 – Detail A).

Popis zamýšlených prací:

Záměrem žadatele je provedení střešního pláště domu č. p. 456 na Jeřábkově náměstí v České Lípě. V rámci stavebních prací bude odstraněna stávající krytina z asfaltových pásů, která v některých napojeních vykazuje známky opotřebení. Dále dojde k demontáži stávající alukrytové krytiny a demontáž stávající střešní konstrukce nad vikýři. Při demontáži se odstraní stávající nevyhovující půdní výlez.

Bourací práce

Plochá střecha:

Na stávajícím střešním pláště se demontuje stávající výlez včetně žebříku, který je v dezolátním stavu. Dále se odstraní stávající krytina z asfaltových pásů včetně jednotlivého oplechování. U komínových těles se odstraní horní zákrytové desky a dojde k proškrábnutí stávajících cihel. Odřízne se ocelová tyč a dále se odstraní stávající držák antény, který je zrezlý. Demontuje se hromosvod, který je volně ložený.

Šikmá střecha:

Stávající šikmá střecha o spádu 70° je oloupaná a v tuto chvíli dochází k drobnému zatékání. Plechová krytina se kompletně odstraní a ponechá se stávající předpokládané bednění. Nad stávajícím vikýřem, které mají zakončení věžičkami, se odstraní zrezlé plechy. Dále se odstraní veškeré oplechování včetně žlabů.

Nové konstrukce

Plochá střecha:

Po řádném odstranění asfaltové krytiny se vymění případné poškozené části bednění, kde docházelo k zatékání. Dřevěné bednění se natře nátěrem proti dřevokazným škůdcům a houbám (např. Bochemit). Po ošetření konstrukce se na konci střešního pláště osadí nové okapní plechy z Pz plechu v odstínu krytiny. Kompletně se zkontroluje římsa jak v horní části, tak v dolní části! V případě jakékoliv poruchy bude tato konstrukce neprodleně opravena a případný postup bude konzultován s AD, TDI, statikem v rámci objednaného AD. Po výpravě komínových těles se oplechuje styčná spára mezi novou krytinou a cihelným zdivem. Horní betonové desky u komínových těles se vybetonují kompletně nově z betonu C16/20 XC2 o tl. 100mm s vloženou výztuží z kari sítě 6/100/100mm. Nově se vytvoří stavební otvor pro nový výlez z půdního prostoru včetně dřevěného schodiště. Do stávající konstrukce střechy se na závitovou tyč vytvoří očko pro karabinu. Pro zajištění osob v rámci vstupu na střešní plášť.

Šikmá střecha:

Po demontáži střešního pláště po demontáži krytiny se na stávající ošetřené bednění proti dřevokazným škůdcům a houbám. Osadí se difúzně propustná fólie, na tuto konstrukci se osadí kontralatě 60/40mm na pěnové pásy. Na kontralatě se osadí střešní latě v rozteči dle vybraného výrobce. Založení je navrženo s plechovou částí. Střešní krytina bude tvořena z vláknocementové krytiny „Česká Šablona“ v odstínu červeném na vichrové spony s hřebíky dle technických listů vybraného výrobce. Ukončení u zdiva bude oplechováním a u valby se použijí typové šablony.

Vikýře

Vikýře na objektu jsou z atypické konstrukce s ozdobnými tyčemi. Konstrukce je tvořena pozinkovaným plechem, který vykazuje velké poruchy. Nově se věžičky oplechují novou konstrukcí z plechů ze svitků z důvodu atypické konstrukce. Veškeré dřevěné konstrukce se obrousí a nově natrou exteriérovým nátěrem, který bude obnovován dle technických listů výrobce. Barevné řešení bude zachováno. Boční část vikýřů je tvořena atypickými šablonami, které budou demontovány, očištěny a zpětně vráceny. Případně se tato konstrukce dotvoří novými vláknocementovými tvarovkami. Provede se nátěr fasádní barvou stávající horní římsy a nátěr u oplechování vikýřů. Předpokladem je nátěr ve světlém odstínu.

Charakteristika objektu:

Dům č. p. 456 na Jeřábkově náměstí je dvojpodlažní řadový rohový dům zachycený ve stávajícím půdorysu již na mapách stabilního katastru, zastřešený mansardovou střechou, krytou alukrytovými šablonami. V ploše střechy jsou v mansardové části směrem do Jeřábkova náměstí umístěny čtyři

vikýře, směrem do náměstí Osvobození dva vikýře se stanovou stříškou ukončenou makovičkou s hrotnicí. Fasáda je členěna soklem, patrovou a odstupňovanou korunní římsou. V úrovni 1.NP je zdobena mělkou pásovou bosází s naznačenými klenáky nad vstupním otvorem. Novodobé (historizující) výkladce provozoven mají v parapetních výplních vystupující obdélná pole. 2.NP je zdobeno mělkou pásovou bosází. Okenní otvory ve 2.NP mají profilované šambrány s vrcholovým klenákem, průběžnou parapetní římsu a v obdélných parapetních výplních vystupující obdélná pole. Okenní výplně jsou zasazené ve špaletě, trojkřídlé dělené poutcem ve dvou třetinách do „T“. Okenní výplně ve vikýřích jsou dvoukřídlé zasazené mělce ve špaletě. Vstupní dveřní výplň je historická symetricky dvoukřídlá, spodní a horní cca ¼ křídel je tvořena plnými kazetami orámovanými profilovanou lištou (v horních kazetách tvořící stříšku), střední část cca přes ½ tvoří totožné kazety s prosklením, pod nimi je dvojice římsiček. Klapačka je kanelovaná s římsičkou, patka chybí.

Současný stav poznání dotčených kulturně-historických hodnot:

Město Česká Lípa bylo vystavěno u vodního hradu Lipý při brodu přes řeku Ploučnici a jeho počátky jsou spjaty s významnými šlechtickými rody Ronovců a Berků z Dubé. První písemná zmínka o zdejších osídlení pochází z roku 1263, je obsažena v kupní listině doksanského převora. O jeho další rozkvět se zasloužil založením kláštera a školy Albrecht z Valdštejna, později Kounicové. MPZ Česká Lípa určuje středověká silniční síť okolo obdélného náměstí s patrnými pozůstatky hradebního opevnění a zástavba realizovaná převážně v době po požáru v roce 1820, doplněná kvalitními objekty z období secese a první republiky. Severním směrem vybíhá z historického centra reprezentativní vilová třída (horní část Mariánské ulice) s neoslohovými a secesními vilami. Jižní, severní a západní část historického centra byla v 80. letech. 20. století zásadním a zcela nevybíravým způsobem novodobě urbanisticky a architektonicky přetvořena a doplněna o dva objekty obchodních domů (Prior, Uran), Kulturní dům Crystal a panelová sídliště. Významným prvkem spolupodílejícím se na charakteru MPZ Česká Lípa je městský park, založený ve druhé polovině 19. století.

MPZ Česká Lípa byla prohlášena pro své kulturní a památkové hodnoty chráněným územím. K zajištění ochrany historického prostředí, které spolu s architektonickými objekty, strukturou pozemků, komunikacemi, vodními plochami, vodními toky, trvalými porosty vykazují významné kulturní hodnoty, je nutné zachovat především historický charakter, vzájemné prostorové uspořádání, krajinné dominanty a měřítko jednotlivých objektů.

Dům č.p. 456 je popožárová klasicistní stavba, zachycená ve stávající půdorysné stopě již na mapách stabilního katastru. Dům je dokladem stavebního vývoje města, k základním stavebně-historickým hodnotám dotčené nemovitosti v současné chvíli náleží především její půdorysná situační usazení v urbanistické struktuře sídla, hmotové rozvržení a v neposlední řadě také materiálová skladba všech dochovaných historických konstrukcí, především výraz dochované uliční fasády.

Vyhodnocení žádosti:

Národní památkový ústav na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje, že posuzované práce:

budou v souladu se zájmem ochrany výše uvedených kulturně historických hodnot za těchto podmínek:

- 1) Požadovaná střešní krytina z vláknocementových šablon bude kladena na koso v kolmo stoupajících řadách, klempířské prvky v ploše střechy budou použity v barevnosti střešní krytiny.
- 2) Při opravě vikýřů zůstanou zachovány stávající způsob zastřešení v podobě stanové stříšky, včetně obnovení stávajících zdobných prvků zastřešení (makovička, hrotnice). Barevnost

klempířských prvků zastřešení vikýřů doporučujeme stejně tak jako barevnost mansardové římsy sjednotit s barevností střešní krytiny.

- 3) Fasádní barva k nátěru korunní římsy bude použita paropropustná na minerální bázi (vápenná, silikátová). Konkrétní barevnost požadujeme upřesnit na základě výběru barevnosti ze vzorníku a následně ověřit na vzorku provedeného na fasádě a odsouhlaseného orgány státní památkové péče.

Zdůvodnění:

Ad1), Ad2) Požadované provedení výměny dožilé novodobé střešní krytiny a její náhrada za tradiční krytinu je zcela v souladu se zájmy památkové péče uplatňovanými v rámci památkové ochrany dotčeného plošně chráněného území. V souladu s metodikou NPÚ „péče o střechy historických budov“, vydanou v Praze 2003 je v zájmu památkové péče u této krytiny použít její formát a způsob kladení typický pro danou lokalitu. Při obnově zastřešení vikýřů je podstatné zachovat jeho hodnotné detaily, dokreslující uměleckořemeslné ztvárnění této konstrukce a její zapojení do celkové architektonické koncepce fasády objektu. Barevné zapojení výše uvedených prvků do plochy střechy je z našeho pohledu důležité z důvodu jednotného vnímání střešní krajiny bez barevně odlišných prvků.

Ad3) Požadavek na použití minerálních fasádních barev vychází z požadavků státní památkové péče uplatňovaných v rámci památkové ochrany plošně chráněných území, obsažených v metodice NPÚ, ústředního pracoviště „Barevnost fasád – průzkum, dokumentace, barevnost a obnova exteriéru historických staveb“, Praha 2009, str. 90 (***S ohledem na základní památkové principy je nejvhodnější užívání historických materiálů shodných s již dříve použitými.... Vždy by měl být kladen důraz na použití výlučně minerálních pigmentů, které nepodléhají žádným chemickým změnám a v průběhu stárnutí nemění odstín***). Vzhledem k podstatnému pohledovému uplatnění objektu je z pohledu památkové péče vhodné určit barevnost jednotlivých částí fasády na základě konkrétních podkladů (výběr barevnosti ze vzorníku) a ověřit je pomocí provedených vzorků barevnosti realizovaných přímo na fasádě objektu.

Dovolujeme si Vás požádat o zaslání závazného stanoviska ihned po jeho vydání, a to z důvodu nezbytné znalosti jeho výroku pro další sledování akce v souladu se zákonem o státní památkové péči.

Mgr. Miloš Krčmář
ředitel NPÚ, ÚOP v Liberci